

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

KEME MONGELI

**DDOSE KUDERAM KUTÈNE KWEI
KU GESE KCA MONGELE**

Copyright ANGP

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 - 920322 - 01 - 4

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

KEME MONGELI

IYA TE MÙE TE KUMA TEI DDOSE KOR LUE GWIE KU
KWARENGE KWEI GA (1 Jean 3:4-10).

Kor ku ge ma teb maktub ta ná dda kusie tàge bbereng ma ku te ne di bbanthem de kuderam ku ge e gwale geng ngat ne kùsie kang. Ma ge ne ku ture KUMA ddoṣe ku onge kuse Christ ddoṣe ku ma maî de kùsie ka ca ere kwei ka tu Christ pîa ge e gwale kùsie kang ma ku KUMA ne ma gwali ya: ka kuma tami ná dure keme teri kang ddi. Ba ma gwal kor ka keme mongeli.

Seidan ne pîe baar, ne kumla ku kor ende de kuma ku ca kese ha. Ba ma hebel kùsi ma ku gwie ku kor alîe ya, ama ba ne kware ku kor alîe ddi, ka ma gei ku hebele kùsege ma bang ya ama kà teni laîge terdege ddege ka gwali sê ba ne die lue ne mega ddi.

Ma ku nàdi ya ka an korwule kanga ka' kelà pîa ka'anue yuekere kap pîe demder ka anda. Ne kà ka' e ddue keme selfai dure buged ka ca ddi, weica sei dan de cei ma hebel kùsi ma ku gwie ku dane ku kor alîe ya (2 Corintekang 11:13-14). Weica seidan ku ne kuma ku ca kese ha ná, bang ne ku ddeb kang ka be sende ddi kerbe kege ya wei dam terdege ne e sàge ka ca kere te kura te Anjele njel njel te Christ tei deng... (2 Corint. 4:4). Kang ká lue sîa de kang ka' be sende ddi pet dima ne kela temardege de ka' terddebge ya ne ka kuma teri weica ka ma tabe kela gwandegge ka ca kese han ma pedem deng de kar kumla ku due ka ca kà tendegge ka'ca kese ha, ne tène ku ma hebel ka' hagere ka ca kere kusedege jogjog ngaddang. (Eph. 2:1-2). Wei ddue terdege ne gage ka ca kùsege ku temar na, ka eî kerge ku er de ane ddengar 'an ka kor wuje ku gag germeleng. Bang ku ma yene sîa pena ne ka kusi ddi ná, ba ma lar kusi ngat.

Kor ku ge ma teb maktub ta ddangwa ma gwal de kà teni ka ka' ane ddang ná, ge bban er ku gwale geng ne kusie ka kang. Dda nar kerge be tua te KUMA tei wei gelie loeteri sê mongelie ne di lue ne mega ddi. Senange sîange kage ama

dda maĩnge de kùsege ka cadege ddi weica maktub te Kumatei yene “ma 'ka ne yange ne sĩa pena ne ka mongelda ddi na, 'ka ma larenge kusá bba kere te sende pena di mongelda ddi ddang.” “Ma 'ka ne yange tue sĩa ha kumà ná, bang ne ku kusebur ddendeng de ku lue kà ka ca naje ddang, ba e ddue kùsi bure mbet ka ca sĩange kanga ddangwa, wei dure kà lue ku kwen kwen ku di ka ca naje ddi kelii mbat mbat ya keĩ ddang”. (1 Jean 1:8-10). Së ke ma gei lue ogekob ku seidan kwei ddose ku KUMA kwei ga, ke ne gweinge ka sĩa kai ddosë kare mùè tame ka KUMA kai ga. Ma sĩa ne ma dè ka cadege ná, dda maĩnge ddi ama elange tageng KUMA ku mà perere wei gwie Jesus wei gebe debge dane; bang ku age ka ca kese han wei bure kang ka'lue sĩa pùre deng de cangele ku sĩa kwei ku ne seidan deng ka cadege deng. Bang ne tiba cada. Ke ka KUMA ku le sĩa ddi, ku ma gwal kà ka' di ka kor wuse de kerèbe ddangwa de kà lue ka kor wuse ddang deng tami. Ke bban ter ku laĩe kusege ka KUMA teri ddi ddangwa laĩe kà lue kage ddi ddang, weica bang ku le keme teri ná, së ba bban ku gwale kor ddi ga, Ddosë bang ku le keme semai ná së ba bban ddengele kere ddi ga.

“Weica kunang teri eĩ kor pet ka cakese, wei uje kang ka' kusedege di jerab ka cei” (2 KLKK 16:9).

“Weica KUMA ma gwal kà lue ka kela kage ddangwa ba ma tabe wei pĩa gwani keĩ ddang. Kor ende sĩ ddosë kor ku di ten ddededem ku bban laĩe kela ka'teli cadege kang ddi” (JOB 34:21-22).

“Ama Jesus kusi mĩai dege ddi weica ba senenge pet”. Yana “Keme kwen kwen ku Kuma dde kusi bure mbet ka ca hagere ka ca kere kai ddangwa de bang ku ka laa bi siange kai keĩ ddang ná, kemde deng kùsi e mĩai ei! Keme ku KUMA teb kar sĩa kai beii cei ddi dde keme deng mà base gwesere ka kusi ná, kùsi e mĩai ei! (KKC 32:1-2). [tebange KKC 51 ddang]. Jesus ma taa kela bbei: “Keng petka' kàtie ka nia ka cadege ná, gebange ka kùseng ne onge ka cadege.” (Matthieu 11:28-30).

J.R. Gschwend.

DURE TU KERE KA KÀNDAJE KAGE KA GELE KU CA TAME

Ka gele ha ma gel 'ba tame ddoṣe keme bà ku base be sende ku ma nine ka an kuṣemia ku kese ha, bang ku maktub te Kuma tei ma ti ne ku lue sîa deng. Weica ne tene ku ca kese ddangwa de kuṣemîa ku sikuse kwei keî ddang ne ma de ka cei. Kà ha ná ne kà gele ku di ma keme mongeli ya degedege ma ku kuma ne ma gwal ya. Keme teri ku yîle ma yeba kera te gese ka ca herîecire ma ku keini ne di ka an maktub kere ka gwese 23:29-33 ya: "Se kan ne ma ye: Aî ga. Sê kan ne maye Aa ga. Sê kan ne ma àli de kusege ga. Sê kan ne ma nan kere ga. Sê kan ne hab yà base sene ti ga. Ne kang ka ma lua tudege kakob ká ndundu de cire, ne kang ka'ma naa ká ndundu ka ka' ddebege keî ddang. Dda ddagi ká ndundu wei yile kwei ddi ddangwa ka ku ba macib ddeî ddeî ka an ddonge ku sue kwei pia ma mîa ddang deng ddi. Heîe kwei ná di ma kale ku yire kor ya ma te kor ma mager te ma tē keme ya keî ddang. Ge gwal kà ku le laje ka terie pengbbei ge e yue kere ya bandal bandal."

1. PAON : Pet ma ku keme ma am kura ku Paon kwei ka an keme mongeli, ba ma gel ba sîa ku gese ka ca page kuse. Lucifer, ku gwie ku dane ku muḡe ka ca kor, nadi ne ku jebe kor alîe ku kuma kwei, bà gese deng ka ca page kuse ne sei hebel ne kuma ku bà kwei: ku kwarenge. (Ez. 28:12-17). Page kuse ná sei ka kor nî ku ddugel kerec bbei ne sei ma gel kusi de ká demder; kela kàné ma page kusege gese deng ka ca kà habe kage, gese deng ka ca kunjele kege ku kura ddoṣe gese deng kaca kà ku ka ma pel de kerge tár-tár gel deng de kusege ku laa ka kela terdege base kasege; ddoṣe dde deng de sikusege se ka kela pet terdege. Kàné ma cib kusege wei ye kà ká'ma anjel kangone ngame ddoṣe kà ye kebe ma ku ka ne ye keini ka ar Maktub Esaie 3:17-24 ya. Kane pengbbei ma deb kusetoge cadege weica meidekang, tu yaie kege, gese deng kaca ká sene kage, gese deng ka ca kurenge kege geber deng mes ma ku

1. KEME KU LUE SIA MONGELI

“Kuma ne jeb ka page kùse bbal, ama kang ka’ ma deb cadege dege na ba le dege labe.” (1 Pierre 5:5).

Page kùse de cagwame nà Kuma geige ddi. (KKG 8:13). Ca gwame ná er tame dde wuje ma tabi ti ddangwa, page kùse ma er tame dde bue ma tabi tii keî ddang.” (KKG 16:18).

2. GERA Ne kerá ku ma dduà sîa, terwele weni kusi. Ba ma gel ba ka kor ha terwele ku gese ka ca sîkuse, nue mesao, de kelîe. Sîa kaa deng sei se kaca kulemai ker tame tame ka an korwule ka jogjog ka ne ka’heîe deng gel deng ba ma ’ka ne mange ka an kere te te sende te Jesus debere alere bban ddegel debe sue ya gese deng ka ca korwule ku Sodome de Gomorrhe deng.

“Tene ku herua” deng ma im bangere de kande ngat ddi, ama mi ka an ’ya te kela ka Christ kai tege, ka kor kunjele haa, ka kor die ku kela kunjele kege ddang. Kà kese ku e teîe bbei ha nà, ka kesi de kerge ku kukwarenge kwei ku le kasege beja ya cab ne ka keme mongei de kerge ku cinema ddosë gwale ka tendege, lue sure, kà kunjele ka sia ddangwade kerge kàne demder keî ddang. Pengbbeî kà ku Kuma ma ti ne sîa ná, ne “Kà sene ddosë kerebe ka’jogjog.” Kundere demder ma teb maktub tár-tár ne wei magere de ere kege ddangwa, de kà tendege ka ká’ma gwal keî ddang ama kà ka deng ma er an dege ka an kasege ku gwame ddege ka ma deng ka an kerebe. Bangere de Kande ka’ ma le ka kelîe ha deng ne sei hebel ne kor ku ku kelîe. Ka’ oge banga ka’ kura dur njeret, ma ku Kuma ne ma gela ya deng, sei hebel ne ka’ddabîe (Joseph: OTK 39) de kane demder Kela ka ture Kuma kane ka ka’ma tege ne Zoulou, kea ma gab kusege wei dere ka’ nu mesao ddi deng, ne kela ka sen Kuma ddi ei am kalue kage ka mban mejeg ku kunjela ddangwa boga kere cada ka kor sarîa ku kob kubà deng. Kuma yeba ne ’ka ne dda surange de mesao ddi ama ’ka beraingetengeli ’yule cet:” mesao na burainge tengeli yule cet. Sîa ku kwen kwen ku le nà, di ka kusi ker kuma bbei. Ama bang ku ma nei mesao nà ba ma le sîa ne be kusi. Sê ke sen ddi ga, sîkusege ne ’ya te mue te tène kusebur ku Kuma

ddei ba mà ka kusedege deng tei. Yaná keng ne kungwame ka ca kusege ddi bba.” (1 Cort. 6:18-19). “Ma wei wei ne ne wuje 'ya te mùè te Kuma tei deng ná, Kuma pîa e wuji ya ddang, weica 'ya te mùè te Kuma tei deng ná ne te ka sere de terde tar, keng pîa ka sege de terdege tar ya ddang.” (1 Cort. 3:17).

3. KOSONGE : Ne sîa ku gese ka ca herîe cire de dùè belem. Ne kerá ku kelîe ku ma lei kà pet ka' ba hab ka kerge ere kwei, ku alîe ddoşè du kelîe. Di ma ne ku lue sîa mongeli ku ei kà pet ka' ma mi ka kang ddoşè kà pet ka'ma ka keme kobi, kunjele de kà “gele ka' sîa.” Keme mongeli ku ne 'ya te Kuma ku mùè de teri tei deng sei dumde kà leie de kà lue ka'jogjog ka' ne sue tabe ddoşè ye tabe tue kanie ddoşè herie de kà ka' ma sei gurbî gurbî. Kalue ka ne súde tabe ddoşè ye tabe deng eî bangere de kande dul ku tame. Weie ku Kuma kwei ngat ne bban ku ture kela ka' makarya deng ka an gwaîe ku tabe de seidan kege. Yana ka' onge kuse Christ beja kereb ne sue tabe ka an 'ya te Kuma tei ngat ne ne dùme, ama kura dda ka sena ne kà seter ku dùme sîkusegeku ne 'ya te kumatei deng ddi ddang. “Se ke sen ddi ga, sîkusege ne 'ya te mùè te Tene Kuseebur ku Kuma ddei ba maka kusedege deng tei... Ma wei wei ne wuje 'ya te mùè te Kuma tei deng na, Kuma pîa e wuji ddang.” (1 Cort. 3:16-17; 4:18-19).

Keme ku ma dé belem pîa ne sîa ne ka Kuma tamu 'ka ma leinge kà wei muùenge deng de terda ama 'ka ma mànge de terda wei leie kà ddi. Keme ku teme leiná e aie de kà leie ka' alîe, ama kà keini ku sîa ma cam yene “Beng; Beng!” ddoşè “Penggbei, penggbei!”

Terwele ca pena pîa hab kusemîa ddi ddangwa kà bbani ddi keî ddang. Ka an ogekob ku ddegel na, keme ku due belem de ku herîe cire ná ka e warige de ase derge (OKS 21:18-21). “Weica keme ku herîe cire de bang ku ma lei kà de nede ná, ddege ka ma hebel tîa. Ka ma di denge de kuná ma bei deng de bèdege ngesi ka kusege... Keme ku dao de kela ka' due belem ná, ma deb kasege ka ca badi.” (KKG

23:21; 28:7).

Dda kusie tage bbereng ka ca keme ku orge kune pena, ne ku due belem de gwaie ku terwele kwei má pengbbei sei ei teri dane ka an bbogel ku nî, ba ka an palgie ku gwame. Kâ ka' sîa ka herie cire ma age dege ná 'ka bbanter ku'yuenge kere beja ka ca ddi bba. Kura wei yue keini de jîa. Kuma ye mbagsag ka an Maktub tei yene ka' herie cire ne e debe gwandege ka an duena tei ddi. Kang ka' lue cire ka' ddaie pia kere ka cadege dangwa kang ka ma ma deng ku kele pia ddang weica kunang yene: "Kang ka kusege ma té ka kor sue kâ ndundu udangwa, de kang ka'té kusege kane ka' sene lue cire ku ddaie ná... bangde e bogege kobdege." (Esaie 5:22). "Janga de punge, de dalia, de mela ne ma jebge tudege wei lue de kedere kege, ama ka ma se terdege ka ca gwie ku kunang kwei ddi ddangwa, ka mma gwal kâ ku ba ma le ddi kei ddang." (Esaie 5:12). "Pangde e boge ka ca geng ku dde keme se kuse sùe kweie ku ge bei ma cire ya ddege ma heri deng." (Habakuk 2:15).

"Ne ka'kuie kâ ddoŝe, ne ka' terwele ddoŝe, ne ka' herie cire ddoŝe, ne ka' ddabie kor ddoŝe, ne ka' gaje ddang; kang deng ná ka e habe tue gwandege ka duena te Kuma tei ndi ddi bba." (1 Cor. 6:10). siange kanga ka' jogjog kaca kese ha ná keindege di ka an Galatekang 5:19-20: "kâ lue kâ sîkuse kai deng di ka kumâ ju: nue mesao de kâ ka' kelfe, de ere bab bab, de tile kula, de kambeli, de ime bà, de àlie kusege, de lue terr, de ture terbà be kusege, de gage kere, de cêrue tár-tár, de pure de kusege, de terwele, de herie cire de mbejebe kusege, de kâ kane ka' makarya deng. N yebege mbagsag, ma ku on ne yebege tame ya, kela ka le kâ ka' makarya ná, ka e debe gwandege ka an duena te Kuma tei deng ndi ddi ei bba." "Ddange kâ ndundu heriage ddi bba: weica mesao de kusege kusege ka kerge bang, ama kura ddange fêne kusebure ange kusege teb teb." (Ephesiens 5:18).

Tôge ku Jésus ma té kang ka'cemká ma lege ne nga: "Keng kela pet ka' cemká ma lege, gebange ka kob kâ. Bang ku ne

de lare ddi pia geba. Gebange kelange dàange. Gebange kelange ká ndundu base lar, base pie kà keĩnddang.” (Esaie 55:1). “Ama wei wei ne ne sē ká ku N bi ná, cemká e lui ndi ddi bba, ká ku N bi ná, e hebele ter ká ka kusi e ture gemes gemes, yaná bā e habe deng de gele ku gag germeleng.” (Jean 4:14).

4. TAGEME : Ma gel ba serenge. Kà'ku ge e lue kelà ama ge sei ei deb weinde ddangwa ma gel ba kà mbeli keĩ ddang. Kuse bbale ná ne sîa ku kà mbeli: “Kà ku keme ku serenge ma ddenga ne deri, weica ba kei ku lue gwie de kebi, ba ma ndenga kà weinde weinde ama ku lue kà ka ca naje ná ma be kà kereb de kari ddi.” (KKG 21:25-26).

Serenge, gese ka ca kerge ku gele ha ddangwa de mùe de ter de kura ku tène ha kwei na, serenge ma er da car ka an wuje. Ba ma nàra kor ùle Kuma, pedere kà ka' gese ka Kuma cei, wei onge kà kà keldege nei ka' Kuma bi de tàare ba deng: te ma er da ka kor wuje. Kor ku Kuma ma yebie kere, ma kaolie deng wei ge ne bi mongelié kela ná, kukwarenge ma yebie ge ne mera weinde ddošē kor wule ku ddàng ku loeteri e die ne kweie ddi. Ge sei má deng base habe bure, base Christ. Kuma yene: “Ma ke ne ddengeli nui kelà ná, dda ddange kusedege bbal wia ddi.” (hebreux 3:7-8). Kela demder wuje base yue tu kà lue kage be Kuma weica ka dde korwule ka' ba bege deng hagere. Weinde ne kweie ddi.

Kela ka' Afrique du Sud ma ei Tageme karde ne dane dane wei lue de kà mbeli. Ka an ka gele ha ná te ma gel ba sîa ku gese ka ca kasere ddošē se sebie ka ca kà mbeli ddošē lue ka mbeli de yue kà ka' e gebe keindege... ne dul ku se sebie ka ca Kuma ku mùe de teri deng cei. Pet pîa ka an korwule ku humia de die kuse, de geleter de ere mbejag mbejag pîa, kere te Kuma tei yeba yene ka ne ela táge Kuma ku mùe de teri; ku mà mera wei uja deng ama ka ne dda senge sebda ka ca beria ddošē kaiwe ddi weica “Kunang dde keme gwani wéi ddangwa, kusi mîai ka ca kerge ku ere kwei deng keĩ ddang. Ma ba ne bà ná, ba bà ca kese kwaĩ

ddi weica kunang imi kebi dane” (KKC 37:23-24) “Weica cange keme cei dane ná sei ka ker tu Kuma ddoŝe ker ca ya ddi ddangwa, sei ka ker mede ddi ddang. ama Kuma ne ku gese kege kwei. Ba ma deb keme cei dage ddangwa, ba ma cange keme cei dane kei ddang.” (KKC 75:7-8). Kuma be kare ka Israel ogekob yene: “Kura dda ka ne habe keme pena ka andege ne age kwani ddoŝe táni hele de tua ma kà wale kubera be kula ya di ddoŝe, de keme ku ddagie kà wei gwale de kurai, de keme ku mbeli kei ddang; ddoŝe de keme ku lare kor, de keme ku er hab kang ka ma ye ka ne ma ye kere de tène, wei sene deng de kà ku kura, pengbbei keme ku kera ba ne ma ye kere de ka’kamà kei ddang. Weica keme kwen kwen ku ne le kà ka’makarya ná, ne kà ku le keje ka kunang tami, ne kà keje ka’makarya deng ne kunang ma tue deng de tue nangere ka’kela kage deng ka tami weica.” (2OK 18:10-12). “Ama kang ka ne ka’ teli de kang ka’ma té kula bei ka kela tudege, de ka’ nue mesao, de ka’dere kela, de ka’ tile kula, de keme kwen kwen ku kusi mîai wei ’yue kere te piê kei ddang ná, ka’e ire ka kumà ’yule ju” (APO 22:15). “Dda senge kerebe kege ka ca kela ka ma ye ka ne ma gai kere de kela tendege deng ddi ddangwa ka ca kang ka’ye ka ne sen kà ku nema lue deng cadege ddi kei ddang. Dda pedemange kandege ddi, yawei dam ke ne dùme kusege dege teme. On ne Kunang, Kuma kege” (Levi 19:31). “Kela e yuebege yuene: tunange kela ka’ma ye kere de kela ka’ kamà ddangwa de kangka’ma sen kà ku ma’ane lue, de kang ka’haoe kere ma gwien kere ddang ná, kenange deba kang yane: sê beja seter ku tune Kuma kege ddi ga. Sê ka e tune kang ka’ kamá ne kang ka’ má de terdege cadege ga. Ne kere te kunjele de kere te Kunang tei kei ddang ne kura wei onge, pengbbei bang ku ne kei ogekob ha ná, e gwale kor ku e gaie wule ddi.” (Esaie 8:19-20).

Njar ku ge ma teb Maktub ta ná Kuma ma gai die kere ddangwa ma cebie kebe wei ge ne ya tu síange kaie ddangwa wei ge ne bi gele kweie kei ddang; ama tène ku Tageme kore ku ka mongelie deng ma gelie kerge ka’ddang wei kere ge ne mera wule ku ddang wei yue tu kà lue kaie ddangwa ama pedem kerge wei ’wenie mongelie de laje

ddang. "Ma on ne age kuseng ná kela kang de kubang kang, de kela ka ddàng e yuebeng lue ne mega. Së me ne n e lue kor ku on ne era là sure ddoşë là kusemîa ku ca kese deng ddi ga." Kura dul ku gwale kà orge ka'bbane 'yue keindege ddi ka ka 'Jésus kusi de jale ibbeleng kwei ku sende, de Kusemîa ku kedeli kang ddi, de Kusepare kwei, de Gele ku gag germeleng, 'wene de càa ddang deng ne kura dul kà ka' ge ma gwalege ka'ne kà ka'ge e dduege se bbeleng ddangwa ge e keinge oge se kor la ge ne dda kerge be Christ ne mîa ka mongelie, ama laje kelá ddoşë laje temar ma hebelie ne gwaie ku seidan kwa ... Weikere de múe tei te ba má deng wei udere deng de kang ka'ka saruge de laje ku ka laje deng de temar kei ddang. (Hebreux 2:14-15). Kerebe ku weinde de weinde ma jebie wei ge ne age kerge ku sende deng ddi ná, ma dde mongelie ma bbal deng gag e gebe weie ma ne tageme karde ya.

5. KEJEBERA Ne kerá ku duje ddangwa le sendera kei ddang. Ddabie, kusesue, de kerbe ka sîa kéi ddang ná ma dê ka ca keme mongeli dane dane pengbbei sîa ka makarya deng ma er di gag ka kor dere temar. Ge mbanter ku pedeme kerge wei dule ka ca kerebe ka sîa ei ama korwule kane te e kene asene bbei ddang. Kura dda ge sena ne di makarya, yaná ela tage Kuma wei ba ne uderaie ka an mongele ku sîa ha deng. "Dda lange kusesue jogjog ddi." (OTK 45:5). "Dda kùsie sá bìeg ddi ddangwa dda kùsie sa pû ddi kein ddang. Dda kùsie garie ddi, e bbeli bogie ka an sîa." (KKC 37:8). "Kusesue ne kà ku ddaie ddangwa, kusesue bìeg ne kà ku ma jebie tie ku lue kà kei ddang, ama së wei ne seter ku dule ka ca terwele ga." (KKG 27:4). "Dda kusie sa mugere cap ddi, weica kùsesue deng kor mùe kwei ka kela ka' damel kusedege" (KDA 7:9). "Jogjog nga ná senge ka kaa pet 'yule cet: kusesue, kere te duje." (Col. 3:8).

Kela kane demder ma gese ku kene de kusesue kege dage de kerge ku sue cire ddoşë dale bà ama "ká ndundu kege di ma kàle duji ya. Ne mager te gage dujere kei ddang." (2OK 32:33). Ku lue sîa ná ma gwal dale bà ne kà ku jale ne ka mongeli, ama kuma yene dale bà ne kwei badeng. Jésus

yene: "lange loeca kà bà kage". Kuma ei kobi wei ddue kusie bure mbei ka ca sîange kanga ma kà ne ddange kuseda bura mbet ka ca kang ka ma jeba kei dang. Kerebe ka' sîa ka ma er de kemè wei warie duje ddue deng de kubera bbele deng pîa sarî ma sei ka keme mongeji. Ne weica bang ne ba e ddue jalembeleng ku sende mùè ka kuseda ma 'ka ne geinge wei jalebbeleng deng ne dia jemar.

6. KALE : Lar Eve ka an yage Eden. Te wuje boge kus e tem de ere tem hade Kuma. Seidan, ku gwie ku Kuma kwei ku bà deng, terwele sei ma lei ka Adam de Eve cadege kor ku be ma gwalge ka mà ka ca kese ku kura ma bei kusedege tem ddangwa ma nine de ter kelande ka Kuma tami kei ddang ka bang Lucifer deng sàli. De terwele ne seidan gese wei wujege deng pengbbei ba sei gese deng de kerge wei tetedeng de nine de terkelande kege, de boge tem kege de Kuma kei ddang. Terr ku makarya deng di ka kela kane kusedegee kor ka ma gwal kalemdege mà de kusemîa ma bei deng de kusege cà. "Lue terr ei kebe ma kor kamá ya" (Kera ku Salomon kwei 8:6). Lue terr ma age de kerbe ku sîa ddangwa ma tei kusemîa ku kela kane kege sei ma er de keme gag ka kor dere temar. Kà ha deng ma le ka kor onge kuse, bà de tame kege. Tertîa, de ime kulemaie de kuse ende ka ca kese ha de kor gwie ná, sari ne lue terr. Kang ka'ma le gwie be Kuma, Pasteurkang, de ka'debe ale e mùè de terdege wei ddue deng de kusedege ne 'wuna de ternue ya wei kor ku Kuma ne sei ei keme ku ddang se saldege wei ba ne la bi gwie ná, ka ne sa dda kerbe ku seidan kwei ku ne lue terr deng ne dde lage ddi.

7. GENA : Ná kà leie kwei ne kese, ba gel ba ka kor ha sîa ku gese ka ca lar keini, "lar keini ku lue ná ne kalue ká teli pet sardgge." (1 Tim. 6:10). Ka Congo ná gena kane ka kang ma sarue gebene demder gag ma ku kusedege ne ma asene ka ne ma mùè deng ya. Keme ku lue lar keini ná ma gei ku hange kebi wei uje kela ka' nine de ka' tîa ddi, ama bà ma pedem de kerge ku kura ddosè ku sîa wei ddue kà habe ka ca kese ha ne angi kusi teb teb; pet pîa kà kaa deng pet gebel ma leie ddangwa ma ime yile kei ddang. "Dda daonge

kà orge ka ca kese ha lem lem ddi, ne kor ku gebel ma lei kà kang njag njag ddangwa, ne kor ku kà ime yile té gema kang keî ddagwà, ne kor ku kúie ma keb guleb guleb kúie kang keî ddang, ama daonge kà orge kage ka dane ne kor ku gebel ma lei kà kang njag njag ddi ddangwa, ne kor ku kà ime yile té gema kang ddi ddangwa, ne kor ku kúie e kebe guleb guleb kúie kang ddi keî ddang. Weica kor ku orge keg e ka kang ná, ka kor bang ngat ne kusedege e die kang kwac keî ddang.” (Matt. 6:19-22). Acan de ka’ neje kai pet wuje weica ba leloeca denar de lar, de ase, de gumaje te kura. (Josue 7). Judas Iscariote, Jésus kumbari er der kusi wei lar keini er di gag ddei ba ei deng de kuburi de ku kunjeli cei. Ne lar ddoşë denar ne ne sîa ddi ama ne keini ku ma dé ka ca kemi mongeli. Bangere de kande demder ka’gwie lue kege tár tár de tue yaie kege tár tár wuje, de gele, de kà’neje kage wei kerebe ku sîa ku ka deng wei habe lar mugere cap de kerge ku toge padere ddoşë ka kurenge ku legeme de gare kege. Kerbe ku habe lar mugere ya cap base gelia deng ma er de kela ka kor dere temar ddoşë dere kang kusi kusege gag. Lue lar keini de ter wéie ná ma er tem pena de pedem kusetoge ddangwa de kerebe ku dule ka ca kor keî ddang. Ne wéie ku kelang wei dúe deng ka ca kor ddoşë, ne wéie ku de lar wei bege de kela ka nine ddoşë, ne wéie ku de kerge ku eglise kore ku ma ddè kela kane mdua wei magere deng de Eglise wei Kuma cei. Wei lue ya ná ka ma bei kere ka ca kang ka’ne ka “Kusebur” ka ma tabe Christ de kerbe kege pet base wei ere ka ya te Kuma tei pena deng cadege. (Marc 9:38). Jésus yene: “yange de kurai ka ca terwele kwen kwen, weica kàhabe ka keme mà deng ma ba ne mà deng ka an kà sereb pîa, ne tu gele kwei ddi.” (Luc 12:15). Pengbbei ku orge ku damel deng kere tei ne nga “ba sei kerebe ka kusi yene: ka ku n e lue ne nga: N e tesue temle kang boge dage, n e karme temeie ka gemeng herem herem dule bbei; pengbbei n e daoie kase kong de kà kang pet boge kang. Pengbbei n e ’yua be gele kong yuene: gele kong, ge de kà habe kaie beja dul, e lue die ddegel demder, kura ddàge mà bage kusie cá, dá kà, sà kà, ge la deng de kusemîa kei ddang. Ama Kuma sei yebi yene: peng ne keme damel... ka an ddale ha ka’e gebe onge

gele kwei yaná kà kaie pet ka ge magerege deng dde ná, sē ka e die be wei bbei ga. Makarya ddang de keme ku daoē kà orge kai pet gese deng ka ca kusi bang ngat ama ba gwal kuma ne ka geneng bab.” (Luc 12:17-21). “Ma keme ne ne ku habe ka pet ka ca kese ha ne ne deb deng de gele kwei cang ná, sē ne kà'habe meini ne bang ga.” (Marc 8:36). Jésus yebege yene: “ddange seliage dure buged ka ca kusege ddi ddangwa ka ca kà due kege ddoſē ka ca kà ku ke e buge ka kusege ddi kei ddang... sē gele kege dul kà due ddi ga... weica kà ka deng ná tu nà te kela kage pet ka ca kese ha ma ndenga, ama Baadege sene kà ka'ma nal ge deng geou. Pedemange duena tei tame bba bbei. Weica kor ku kà orge kege kang ná; ka kor bang ngat ne kusedege e die kang kwae ei.” (Luc 12:22,23,31,34).

8. SEIDAN : ka' yue pie badege de pie baare, ka kor ha ne ku se tu siange pet. Bang ne ku ma dè ka ca keme mongeli. Jésus yene: “baadege ne ne kukwerenge deng ei, kà ka'baadege deng gese ná, ke ma gei ku lui deri guk. Bang ne ne ku dere kela de ku ca tame cek cek gag. Ba ir ka ca kere te sende ddi ddang, weica kere te sende pena lerem pîa ka kusi ddi kei ddang. Kor ku ba ma ye weica pie ne eii kusi mengeleng. bang ne ku 'yue pie ddangwa, bang ne ne pîe baare kei ddang.” (Jean 8:44). Pîe ku 'ka yenge ne “kane ddi” deng ná bban tem de pie ku gwame. Pie kane ka kang 'ka ma yenge ddangwa, kane 'ka ma kejerge ddangwa de kà ka' ka ma lenge ya kei ddang. Keme ku lare kor ne ku yue pie weica ba ei kusi be kula ku ma ye pie ddi. Ku onge kuse Christ e 'yue pie ddi: “ma 'ka ne yange ne ka'ne beinge kuseda di tem sad, ama'ka ne ma ninenge ka'an kor ende bbei ná, kere te pie ne'ka ma yenge bba, kàlue kanga pîa er bei de kere te sende ddi adang.” (1 Jean 1:6). “Ama kang ka' telî de kang ka' ma té kula bei ka kela tudege, de'ka' nue mesao, de'ka'dere kela, de ka' tile kula, de keme kwen kwen ku kusi mîai wei yue kere te pîe kei ddang ná, ka e ire ka kuma 'yule ju.” (Apoc 22:15). Ka an kà madal ka Kunang gei ddi ná, “'yue tu naje ku pîe” ka kang. (KKG 6:16-19).

9. TISE : Ma gel kerebe ku ka keme kwen kwen pîa mongeli.

Ka an kà gele hà, te ende, te sîa ddangwa sîa ka weinde weinde deng dumere ddere te di kuná hab deng de kerge wei ddagîe gwie kor deng ddi. Kerebe ku sîa hadeng kor kane ddere te ma mà de endere ddangwa kor kane te de joge keî ddang. Kà ku bban ku te ma 'yue keini ná, te dde kusere bur mbet ka ca ddangwa bang ku bban ddue kusere mbet ka ca ma, te sei ma àlîe keî ddang. "Makarya tène kuma kwei gaîe cei mbagsag yene: ka an korwule ká e yendere ná kame e yâlue ddue kar sebdege ku ka sê weikere ime de tène ká lare kor ddangwa, wei ye kusege halám wei tabe deng de kere te tène ka sîa tege deng..." (1 Tim. 4:1-2). "Mongelda ka 'ka pela deng de teli kanga." (Hebreux 10:22). Di ma ne lare ku helue ne ne ma gelere kà ka lue 'ya.

10. KUMA TERI : ma gwal kà pet ka' ma le ka keme mongeli. Kane pena pîa seter ku hagere ka teri ku di ma ne tua ya deng base ku ba e gwali ddi. Ne weica bang ne ba ma gwal kerbe pet ka di ka kor wus e de kang ka ka'keme mongeli kei ddang. (Ka an ka gele hà ná, te di bban de keme teri ku ma bei geseb geseb ya.)

11. TUA KELANDERE : Ka lunge keme mongeli ma gel ba lueloeca ku Kuma le deng loeca keme ku teli mongeli deng. Loetri Kuma mà bà de sîa, ama ba ma le loecada ddangwa múe ku lue sîa kwei ma mîai ddi keî ddang; ama ba gei ba ne ya tu sîa kwei wei mùe deng de teri. Jésus age ka ca kese ha wei bure ka lue sîa. (Luc 15:10). Kusemîa ku gwame ka dane wei ku lue sîa pena ku hebel kari deb be sîange kai. Tua kelandere ka ma yeba kere te gese ka ca Jésus kuberai ddang. "Damge kware ku kuma kwei ku ma eî sîange ka ca kese ha deng." (Jean 1:29).

12. TENE KUSEBUR : Ma gel ba kere te Kuma tei. Kuma gei yue kere be kela ká kà ma niage weikere ka ne sena de kusega ddangwa wei ddue kor alîe de lueloeca ku Kuma kwei ne mîa deng ka mongeldege kei ddang.

13. GUGE : ne kà gele ku Tène kusebur kwei, Tène ku

gende ku ma dde kela terdege ságe kerang ka ca sía ddangwa, ka ca kàlue ka di ka ca naje ddangwa ka saia keiddang. Ka kor hà ná, Tène kusebur deng ir ka keme mongeli ker kumà. Ba seter ku mùe ka kor ku sía ma dè nà kang ddi.

Ma ka ndaje ku keme mongeli ha ne di ma geng kweie ya ná kura dda ge ela táge Kuma. Hange bi mongelie ddangwa dda kerge be Tène de kere te Kuma tei ne mia ka kang. “Be sende ka ca kunang Jésus, yaná ge e bure ei.” Kunang ma gei ku ddui ere bban ddab, weica ba ei kobi wei hebele mongelie deng herua bie deng de Tène ku herua kei ddang. Kaà gele ku ca sue e gela kà ha deng.

KÀ GELE KU CA SUE

Kà gele ha deng ma gel ba mongele ku ye tu sía kwei pengbbei sei ma pedem Kuma. Ku gwie ku dane ime dasi ka kebi, ne kere te Kuma tei, “kere ta mà de terde ddangwa ne te'wen de wéie kei ddang, te dé beja dul mdasì te kobere sue te gai kà an esi gag 'an habe sùai ku ka ane ddang; te an de tu kerebe kwei ddangwa de kà ka'ba ma gese ku lue ka mongeli yà ddang.” (Hebreux 4:12). Kuma gese ne kela ne má ca pena bbei ne ka ne e lue bege saría. (Hebreux 9:27). Yaná kere te Kuma tei ken ye pengbbei yeñe: “kà pîe ca gware ku sía kwei na ne temar.” Ku lue sía de keme ku gei ku be sende ddi ná ka e eñe tem ka an tua te ma hel belem belem deng.

Ku gwie ku dane im ese ca ka kebi kune. Kà haa ma gele be ku lue sía ne 'ka ne ma múenge. Síkusa ku'ka ma lenge loecei dul deng. Ku ka ma lainge de bedege, ku'ka ma pedemenge bi kà dùe ddangwa ma yaminge ddangwa ma puli wei ddui bane mà de jalebbeleng deng ná, e múe pengbbei e ùseng, gebene e leii, ama ne gele ha, de tène ha ne e mùe de terdege gag germeleng, e 'anue teba tune ka tam kaale Kumla ku Kuma kwei.

'Ka ma gwalenge ka kor ha ku lue sía ei tue ma ddengel

2. KU LUE SIA MONGELI MA PEDEM BURE

kere te Kuma tei ddangwa hange mongeli be lueloeca ku Kuma kwei ddang. Tène kusebur ei tue ma anjel ka an mongele ku ende de sîa deng. Kor kue ku Kuma kwei mi ka kor mùe kwei sei ei tue ma tei kor ende. Kerage ka'târ târ ka'ma gel ba sîange deng sei ei tue ma kureng. Ne weica bang ne, geng ku ma teb maktub ta ná, kura ge dda kerge be Jêsus, bang ku ne kor alîe ku ca kese ha deng, ne mia ka mongelie wei teie deng de kor ende ku ka mongelie deng de kâ lue kaie, ma ge ne ma gwal ka an kâ gele ha deng. Jêsus yene: "On ne ne kor alîe ku kang ka'ca kese kege. Bang ku ne tabeng ná, ba e nine ka kor ende ddi, ba e habe kor alîe ku gele deng." (Jean 8:12). Ge bbanter ku tûe Tene ka' sîa ka mongelie ndi pîa de wéie kweie ddi ddangwa, de gwese sene kâ kweie ddoŝe de gwese sene kâ ku kela kege ddi kei ddang. Kerge ku mûgere cap ku kura dul, loeteri kerge ku pena ngat wei tûe de kor ende ka mongelda ná ne ddue kerge be kor alîe, weica kor ende ná ne sîange kanga. Kedere de tisenge ma dde kor alîe bandi ka kor ende sî eî, ama kor ku tebà ne jeb dde ná, kor ende de kor alîe ka' beja ddi deng pet ma kaie. Jêsus ne ne "Tebà te lue sarîa". Kor Jêsus mi ka' an'ya te Kuma tei te ka Jerusalem ná, ba tei kang ka'ma kel sengere, de gamge, de guder, kes table kang ka'ma ken lar kage dage, ye deng bege yene: "'ya tong deng ka e togere ne 'ya te ule Kuma; ama ke hebelere ma ne hel ku ka gaje kege ya." (Matthieu 21:13).

Mongelie ná di ne 'ya te Kumatei; kor mùe kwei. Ba ma gei ku lue nâ kang, yami, weni de kor alîe kwei, de lueloeca kwei, de kusemîa kwei. Jêsus age wei ddue kusi bure mbet ka ca sîange kanga ngat ddi, ama ba age wei boga dane katu gwaie ku sîa kwei. "Mia kware deng ne ne dure gwaie ka cadege ná, gwaie deng e gere togege kusege karge ndi ddi." (Jean 8:36).

KÀ GELE KU CA SABE

Kâ gele ha ma gel ba mongele ku loeteri 'an de tu siange kai kumâ. Jogjog nga ná, teri sàge ka ca siange ka' demder, ka' wéie de ka'le laje ka ba lege ku Jêsus age má ka ca

3. MONGELE KU 'AN DE TU KALUE KAI

dantangele weicadege deng. Kor ku ba gwale datangele ku ku'gwie ku dane ku ne kere te Kuma tei ma gel bi ná, sei ma dde deng de mongli ku mà ka an tertíã deng sei mac ceb deng de kusi bahgde ker tame tame pengbbei ba sei ma ye deng de sînge kai ka' beja deng ker tame tame ddangwa mongeli sei ma mà deng ka an tertíã. Kor ku ba gwal lueloeca ku gwame ku Kuma kwei ku hebel ka Jêsus Christ kusi deng ná, lueloeca hà deng ma nai ka mongeli pengbbei ba sei ei tue ma sen deng de Jêsus Christ ku ne Kuma kwani deng ne age wei onge siange kai, weica ba dde kusi peleng er má deng ka ca datangele ku kob wale deng.

Ku ka teger Jêsus, de balme ku sie ku ka yi cei ddangwa, kebi de gwani ku ka bbare ddangwa de múe tei ka ca datangle weica sînge kanga deng sei ma anu di kumà ju ka tami ddangwa ma ddeb deng de mongeli de nine kwei keî ddang. Kor ku ba ma teb kere te Kuma tei ná, ba sei ma gwal deng de kusi ma ne ka an kuderam ya, pengbbei teri sei ma sage deng ka ca kusi ddei ba sen deng ne loeteri ba ne mari nda de Kuma ddangwa ba ne hager deng ka ca oge kob kwei ya keî dang. Ba sei mà deng ka an bangde sereb gese deng ka ca kà ka' dane; ba sei ma àn de kà pet ka ka'mongeli se ka Kuma tami ka an ele, teri káre ma bbel pengbbei Jêsus sei ma ndar age ka jemni. Lueloeca de jale bbeleng ku kuma kwei ei' mongeli teb teb kor ku ba ei tue ma sen ne "Jêsus kuberai ma dur sía ha deng kelii mbat mbat ddang" (1 Jean 1:7). "Kunang mera de kang ka' kusedege bur ká ddangwa, ba ma bur kang ka' seliadege di ddegege keî ddang" (KKC 34:19). Ka kor ku ddang Maktub ye pengbbei yene: "Keme ku n gwali ne keme ku sende ná, ne keme ku deb cei dage dde kusi cebi bangde ka ca sía kwei ma laje de kere tong keî ddang." (Esaie 66:2). Tène kusebur ma yebi kere te Jêsus tei de jale bbeleng yene: "Kwaneng (taneng), era de jale bbeleng, ge habe kusebure mbet ka ca sía kweie". Kor ku ba ma ddagî datangle ddangwa ma gwal de kuberai ku bei kang ddangwa sei be deng de sende ka ca kà ka pet ne anu le wei cei ná, ba sei ma gwal deng de ka'tige ku ni ku ne sía deng sei ei tue ma hameli ndi ndi, weica Jêsus de cei ne eî geleter de palgîe kanga pet. Teri sei sage

ddei ba sen deng ne Ba ne hab yà wei sîange kanga ddangwa ka dderui wei sîange kanga “ama Kunang dde sîange kanga beii cei.” (Esaie 53).

Mongeli ku tame dum ddangwa wen de kor ende ddang deng ná, jogjog wen de kor alîe ku Tène kusebur kwei bba; ba mageri ddangwa hebeli bere ddendeng de Jésus kuberai. (Esaie 1:18). “Tène ku Kuma kwei de cei ne bà ka tu Tène ha yene 'ka ne Kuma kani.” (Rom. 8:16). Ba sen jogjog kura ne “Wei wei ne ne be sende ka ca Kunang Jésus ná, ba e wuje ddi ama ba de gele ku gag germeleng.” Weica “de bang kuberai lam ne ba tiba dde deng de kusi bur deng mbet ka ca sîange kanga.” (Eph. 1:7). Kà keini ka sîa ka sîkuse kai dde kor jogjog nga be geie wei mùe de ter be Kuma ddangwa wei lue bi gwie keî ddang, weica “bang ne le loecada ca tame”. Wei lue loeca kese ha ddangwa de kà ka ca kese ha ddang ná, ba ma le loeca Kuma de kà ka'Kuma kai ne jogjog bba.

Ka an kà gele ha ná, kerage kà ma gel ba sîange deng ir pet ka keme ha deng mongeli ker kumà bba. Pet makarya, seidan ma gei ku ddue kor mùe kwei ku tame deng kari boge ddi, ba ir ma gwal kor ker kari ma kereb deng ne ba ne e kene mie kang weinde ku ddang bbei. Ne weica bang ne kunang Jésus ma ceba kebe wei 'ka ne mänge de terda ulange deng de Kuma wei jebe deng de kukwarenge se 'yule ka kusa ju.

KÀ GELE KU CA PERI

Kà gele ha ma gel baku onge kuse Christ ku hab jale bbeleng kusende ddangwa hab kà pie ca sîa kwei de kerge ku Kunangda de ku Bura Jésus-Christ ku dde kusi ma kà wale kubera ya weicada, sei ma caa kusi de kerge ha: “kà ku gese ka cang ná, ne datangle ku Kunangda Jésus Christ kwei ngat ne n ma belege kuseng ka ca ama n e belege kuseng ka ka' ddang ddi bba. N im kuseng bbari ka ca datangle weica kese ha deng ddang.” (Galate 6:14).

"N bbar kuseng tem de Christ" (Ga. 12:20) "Imange kusege ma kela temardege ya ka ca sîa. Ke e gwale kusege ne kela ka'ma de terdege ka tu Jésus-Christ weica Kuma ya ddang." (Romain 6:11)

"Kà ku gese ka cang na ne datangle ku Kunangda Jésus-Christ kwei ngat ne n e belege kuseng ka ca ama n e belege kusen ka ca ka ka' ddang ddi bba." (Gal. 6:14)

4. BBARI TEM DE CHRIST

Jésus mea ka ca datangle wei kere hebel ka bang cei ná “ka’ne gwaleng deng de kusà ma kela temardege ya ca sîa ha wei kere mùe deng de terda wei lue deng de kà ka kar kà ka’di ka ca naje.” (1 Pierre 2:24); ku onge kuse Christ ku ka bbari weica kà pet. Galatekang 5:16 ei ba ogekob wei kere ’ka ne ninange ka kar kerge ku Tène kwei ama ’ka ne dda lange kà keini ka sikuse kai ddi, pengbbei Galatekang 5:25 yene: “ma ne de Tène ku Kuma kwei ne ’ka ne mänge deng de terda ná, kura dda ’ka ninenge ka kar kerge ku Tène ku Kuma kwei gela deng ddang.”

Ka an gele ha ná, ’ka ma gwalenge guge te age mà ka Jésus cei deng; pengbbei ’ka ma gwalenge merao ka ka’tegeri deng keî ddang. Weica “yà ka ba hab ka kusi ngat ne ke pul deng.” “Ka dderui weica sîange kanga.” Hérode de kela kai asui, pengbbei kor ku ko tegri dde ná, ka sei ei bedege te ende kurîa kurîa beii kusi ddangwa ka ei baleme ku siel yi cei ka sal baleme te denar. Ka ei nal ne yi kebi ker bà ka sal ddel te kumla bbei ne ka sei ma ceb dēng de gubadege dage ka tami ma suai deng yene: “lapia bba, Kumla ku Juikege deng.” ka sei ma temel kálē beii teri ddangwa ka sei eî nal ku ka kebi deng ma padui deng ceb ceb kei ddang. Kor ku ka suai ti ei dde ná, ka sei er di wei bbari dane bbei.

Kela kane kang demder ne “ka’ongge kuse Christ” de kusege ngat, ka ma ula Kuma ka an’ya tei, ma lei sikusi ddangwa se deng de kuberai keî ddangwa ma ei kera ka debe kuse pare keî ddang, ama ka ma bbar kunang gag kela bbei de kerebe ddoṣē de kà luekage ka telî deng. “Kela ka ma teng yene: Kunang, kunang ná ka e debe gwandegge ka an duena te dane ddi; ama ne bang ku ma le bangku mà ka dane deng kobi ngat.” (Matthieu 7:21-27).

Ka an kà gele ha deng gag ka ma gwalenge geleme boge lar ku Judas kwei, bang ku ei Kunang Jésus cei pengbbei keli deng wei lar ku bur gwar sab, weica lar keini weni mongli teb dde deng de kor ende ka catene kwei. Tua de cangele; ná ne kà ka’ asgarkang er deng wei ime deng de Jésus de ddale. Ka bei njende te gware ka ca bedege tei dde deng

deskere te Kuma tei er bban ddab yene: "Ka kwesen bedege kang kusege ddangwa, gumaje teng te tunge pia ka bei njegde gware ka ca kei ddang." Ka ei ka Jésus kai pet pengbbei sei keii deng yene: "Na gei keme ha deng ne da na ka cada ddi."

Kela pet ma gei kob ture ku Kuma kwei, ka Kuma de teba, ama ka ma gei ku boge ka tu oge kob Kuma ku pena ngat ndengler deng kwei ddi. Kane na ka an korwule ku geleter de tertia bbei ne ka ma sen ne Kuma ne kang bbei.

Asgar kune jebi hargi de tabel, "kuberai de ka an bei dage." Base ku ture e ale bbei na Pierre mai ca sab ba ne sen Jésus ddi ka tame tarme te mue tame, ama ba sei er ele seb seb ye deng de tu sia kwei. Se ke mma ye Jésus nui de kere yue tege, de ka lue kage kei ddang ga. Ddose ke male kasege wei yui nui ka kela tamdege ga. "Ne weica bang ne wei wei ne ne yeng keineng ka kela tamdga na, on pia e yui keini ka baang ku ka dane tami kei ddang. Wei wei ne ne mai ka cang ka kela tamdege na, on pia e mai ka cei ka Baang ku dane deng tami kei ddang." (Matthieu 10:32-33).

Jésus ye pengbbei yene: "Bang ku ne ei datangle kwei tabeng deng ddi na, bang ne kong ddi ddang." (Matthieu 10:38). Kang ka ma ir ka ca ase ku ne Jésus deng na kusege e miage ei!

Ba ne ase ku ma di ddegel de ddegel,
Ne Kuma wei mongeleng ku gelia,
Ma kor wuse ku ma la ca kor,
Ka an komele kun ir kang.
Ase kong, kor weie kong,
Kor laie kuse kong ku ma mugeng cang,
Ku'mbare kong ka an geleter
Ne Jésus, ku tibe ca kor.

KÀ GELE KU CA BAI

Ha ne mongele ku alie de ku di de teri tar ku kuluesia ku
24

LUELOECA
KUSEMIA
JALEBBELING
OGE CA MBENG
LUE LABE

KUSEKURA
NINE DE TERKEMDE
NINE KUR KUR
DEBE TERNUE KA
CA KUSE
Galatekang 5:22

5. 'YA TE KUMA TEI

Kuma buri de labe ddangwa de oge ca mbeng kwei ku gwame deng ddang. Mongele ha deng hebel loeteri ne 'ya te Kuma tei, kor mùè ku Kuma, Baa, Kware, de Tène kusebur kege ka kar tare ku Kunang Jésus-Christ kwei: "Ma keme kwen kwen ne ne ma leloecang ná, ba e ame ka ca kere tong gerere eî, baang pîa e lueloecei dduana di tem e gebe ka kusi. Na e mùè di deng tem keî ddang." (Jean 14:23). De Jésus kùsi ne Kuma ma deb deng de kusetoge ddangwa ma tur deng de kob ka keme cei ddangwa ma magri deng keî ddang.

Mongele ha deng jogjog ne kor mùè ku Kuma kwei bba. Ka téi sîa ka kang bba. Ka sal keráge ka' ka tu wéie ku seidan ku ne pîe bare deng kwei ná, 'ka ma gwalinge Tene kusebur, Tène ku loeteri deng ne ka kang. Tame ná ba ne kor mùè ku sikùse kwei ama jogjog ba hebel ne da ku kura ku Tène yaii kaa di ka kusi: Lueloece-kusemîa-jalebbeleng-oge ca mbeng-lue labe-kusekura-nine de terkemde-nine kur kur-debe ternue ka ca kuse de kane demder ka'ma eî Kuma teri de kela terdege ya keî ddang. Jogjog ba ne ndundu kebi ku sende, Kunangda Jésus Christ ka de ndundu kebi ha deng ma yai yaidge. Yaii ku ma di kang beja deng ná, ne weica ba ma gi njang ka Jésus kùsi ddangwa ogekob kai pîa ka kusi ya keî ddang. (Jean 15:1-10). Ma ku Tène kusebur ne eî mongeli ddangwa ne kesi cei ya keî ddang ná, ba de wéie wei dule deng ka ca sikuse de kâ keini kai ddangwa wei bbare keme ku ddegel deng ya keî ddang. Ba mà de teri wei gwale kor, ddengele kere de cele kâ de kebi ngat ddi, ama ka kar sebe ku se, weica sebe ku se ka ca Jésus Christ ná bang ne ne banga ku ma ei gîao ka ca kese ha. Ba dde kerbe kwei di ka ca kulmai kwac sen deng geou ne ka e die njang ei, ba mà deng perere ma mer deng de kene ku Kunangda Jésus-Christ kwei ka an Kusepare kwei deng. Ba mà ka an lueloece ddangwa de loeloca ku Kuma kwei ku di gag germeleng deng.

"Kang ka' kusedege bur ddendeng ná, kusege e mîage ei, weica ka e gwale Kuma bbei" (Matthieu 5:8). Kumla David sen ne duje ku gwáme dul ne ma le ka mongeli, kâ habe kai

pet de banga ku ba ei ka ca ka'bà kei ka kumà pet hebel ne kà ku genang: ba sei sen deng de ndare kwei sei ma ul deng de Kuma yene: "Ai Kuma, hebelang kuseng alïe caderi. Pengbbeï kenà hebela beng kerebe kong herua ddai dia kura ddang." (KKC 51:12). Keme pena pïa ka anda seter ku ddue mongeli alïe caderi ddi; keme pena pïa ku lue mongele ku herua ka kusi ddi. Ama ne yue tu kà lue kai ka' teli de kuse ku pena ma ku David ne le tune deng de Kuma mongele ku herua ya deng ne kà ha deng e die ne kà bbanter lue ei. Kuma gei ku lue kà ku herua ha deng ka kusi.

Ne wei cegene bedege kage ddegeldege ka'ne lue kà ka ca naje ddosë de tare ka'pie deng ne ke e hebele de kusedege ne kor mùe ku Kunang kwei ddi, weica Kuma de cei ne ma gei ku ujege; ba ei kobi yene: "Ne bogege ká ku alïe caderi ka cadege pelege deng alïe. N e magerge wei dume ku ke dum kusege de kulange kage deng alïe caderi. N e bege kùse ku herua ddangwa. N e yé kerebe ku herua ka kusedege keï ddang. N e dure kusedege ku di ma ne ase ya deng sue kene de bang ku lia ma sî ya ne bege. N e ddue Tene kong onge kusedege, pengbbeï N e lue dege dduge ke e tabe kob ka'oge kang ddangwa, ame deng ka ca ogekob kang wei luge deng keï ddang." (Ezéchiel 36:25-27). Bang ha ne ne ogekob ku herua ku Kuma sar de Kwani Jésus-Christ kuberai deng ti.

Ka an kà gele ha deng 'ka ma gwalenge kugwie ku dane ken 'ane kang. ka'gwie ka dane ka kang wei uje kang ka'e habe gele ku gag germeleng, ka de ogekob wei muge ka ca kang ka'ma laje Kuma. (KKC. 34:8; 91:11-12; Daniel 6:22; Matt. 2:13; KLK GK 5:19; 12:7-10).

Ku kwarenge pïa ir ju ka an kà gele ha deng ddang. Ba ir mera de mongele ma ne ba ne ma di bure wei kene mie ka sali ku tame deng ya: Ne weica bang ne ku gwie caba kebe wei mùe de terda ule deng weica "ku kwarenge pïa ku ne ku bà kege deng; ba ma cer sege cadege teleb teleb ma meli ku ne ma deb duje ya, ma er deng ka ca kor ma pedem wei wei pia ku lei kajab kajab." (1 Pierre 5:8). Dane dane ba ma

hebel kusi ma ku gwie ku kor alie ya, ma lar deng de ka'be sende ka mà de terdege ddi deng de kà keini ka ca kese ha; bban megjeg ku téie kang ka' ter kelande ka an kang ka' di de terdege tar deng. Pet pia mà ka ne jebange seidan bbal ná, ba e gure ba ei. (Jacques 4:7).

KA GELE KU CA MENENG

Ha ne ka gele ku le jab ku gese ca ku dare. Teri kune ma sel, weica ba ei tue ma di kunà ka kerge ku tabe Kuma, ama teri kune ma gwal kor lungi ddeb ma am deng de mîa ku ca kese ha. Kor alie ku ka kusi deng ei tue ma ende; kà ká'ma gel ba ne mà de teri wei habe geleter weica Jésus cei deng sei kaie bbeleng. Kà die kuse lungi ddeb ddei ba mà bà deng weica ba dul ka ca ka gese ddi. Ba kei ku ddengele Kuma nui sei ma denge deng de kere hangedege de tare ka' pie ka ku die kuse deng kai. Dam ba ma er ka'ya te Kuma tei ma lai deng de lueloeca ku ba ma le deng loeca kese ha deng ka ker tabe Kuma, ama lueloeca Kuma sei sedele ka kusi. Kerebe kwei ma bengeli. Ba bei tem de ca kese ama ba ma le kelang maku ba ne ma leloeca Kuma ya; tise ku ne kerebe kwei deng sei ma ende. Ba ma ti datangle kwei de kusemîa ddi weica sei hebel ne kà tieku nia ne ka cei. Kerebe kwei hebel ne ku bbari, ba kei ku boge tem de Kuma de kerge ku ule, ma eî deng de teri cet ka ca hebele die tar ku mongeli kwei sei ma dde deng de kor ndi ndi be kukwarengee ku di bure ka jemni deng. Kusi ma mîai beja ka ca bua kela ka' ca kese ha kege ne dul kameri ka kuse bur kege.

Tène ku Paon kwei ku ma gele page kuse deng ma pede kerge wei mie ka ane. Ku ongé kuse Christ ha geber ne de labe ngat ne ba ne habe de bure, ba se ei tue wei page kusi. Herie cire ei tue ma nai kob kerege kwei, ma pedem kerge wi mie ane. Kà ha ma ei tue dane dane de "geie ku keme kwei;" ma ba ne ka an ka'ture Kuma ná, ba ma laje ddoële kasege wei lue kà kane. Ya ná ku kwarenge sei ma yebi ne ku ca pena ha ne e téie bi gele kwei ddi. Kerebe ka' sîa de kà lue ka' sikuse kai keinege sei ei, tue ma lei. Ba ma

6. MONGELE KU KWESEN ANE WEICA KÀ DIE KUSE

er ka yagerage ka' lue sure de kor lue kusemîa ka ca kese ha ka ogekob nari ka ca deng sei ma dde deng de kerge be ku bà ma yedeng bi yene kere ku ka keme kusi ddangwa "lue sîa ca pena-ná ne sîa ddi."

Loeteri ei, ne kere taa ddi kor ku cerenge ka' sîa kacang ka de kerebe ka sîa ne ma kureng ka cada dane, ama 'ka bbanter ku ka'e boga kere cada ma 'ka ne ddenge bege kerge wei mie ka mongelda ddangwa wei mùe kang wei lue kà lue kage ka telî deng. Ma ka ne benge kebda kware seidan ná ba e nale ku ime kebda nem wei bbele de gela ha de tenda wei ere deng ka an tua ku gag.germeleng deng ddi. Ne weica bang ne Kuma ma ceba kebe wei kurenge kà keini ka ma ye tua heg ka kundere kusedege ddangwa wei sure de sîa de kerge kwen kwen pîa ku ba ei wei naa deng ddi. Kura dul wei gure hab Jésus ku Bure kor de Ku Oge banga.

Keme ku ke gwali ma jeb mongele de dasi ka an kà'gele ha ná ma gel ba ka'sua kor de ká bà ka Christ kai. De kobdege ka sua kor ddangwa de kelande ka ture de kor deng ne ka ma ceb de ka' onge kuse Christ mongeldege bege deng de yà, yana mongele ku kwesen ane bbanter ku dule ka ca kà gese ddi. Ku onge kuse Christ ku makarya deng sei ei tue ma laje kela ne dul Kuma. Laje ku ne "sê kela: e yue ne mega", de kela e lue ne mega deng sei ma hebdi ne gwaie ku kela kege pengbbei sei ma er di mari de Kuma. Kerebe ka" sîa de kuse sue sei ma pedem kerge wei mie ka an mongli. Terwele ma la kor ku 'ka'ne gwal kalenda ne hab kà dula sei ma er da gag be 'ka ma imge deng de kuse ende.

Ma 'ka ne debange ternue ka ca kusà ka kere te Jesus ye ta ddi ná e wei ddi wei ddue lar keini ne mia ka mongelda: "Mänge de terdege ulange deng de Kuma wei kere ke ne bage deng ka an kà geseddi." (Matthieu 26:41) 1 Cort. 10:12 yeba yene: "makarya dda bang ku kereb ka kusi yene: ba ne ir dane ná ba deba tanue ka ca kusi ya wei ba ebùe." "Purange kà duje ka Kuma kai iret, bagenge kusege wei uma de ku kwarenge wei dule deng de gwese kai." (Ephè. 6:11-18).

KÀ GELE KU CA MADAL

Kà gele ha deng ma gel ba mongele ku ndare. Keme ha tame ná teri sage ka ca kere te Kuma tei ddangwa ka ca labe kwei kei ddang, pengbbei ba nine de Tène ku Kusebure ddang ama jogjog ba sei dde kerge ku de ane deng ei se. Ba ma gel ba pengbbei keme ku ca pena ye tu kà lue kai ddi ddoŕe ku dde kusi peleng be Kuma ma ku kere te sende, "Kere te Kura" ne yeba ya ddoŕe ma ku ka ne gaire care bi ya ddi... Keme ku mma dde mongeli bbal gedegu kor ku Kuma ma yebi kere ná, ma ba ne age weii pet bage wei magere kà lue kai be ne dia de ane pía, pet makarya ba ma tei er teri ker tame tame.

Jésus de cei ne yebakere te gese ka ca ku ndare ka an maktub Luc 11:24-26 yene: "kor ku tène ku sía sei ane ka' keme ku makarya kusi ná, ba sei bà er ka gadà ma pedem deng de kor wei bege kusi kang cà, ama kor ku ba nder pie ná, ba sei yene: N e kene ere ka 'ya tong te N sei ane kang deng. Kor ba ger age kang dde ná ka handere ddeng ddeng ddangwa ka mgerde ddug ddug kei ddang. Pengbbei ba sei wade er tur deng de kalem ka ddang madal ne ka'teli duli, ka sei age mi ka an'ya teng deng mà kang; Ká dde deng dekemde deng kusi ger sía dul ku tame bbei." 2 Pierre 2:22: "kà lue kage ná, kere te gwese ane de tudege celang yene: gera ken de belue kwei ddangwa, kosong ku ka peli ken wei bbelage kusi ka am derbe pengbbei ddang."

Kere ka Kuma kai ka ma gel mongele ku ndare ddoŕe keme ku gei wei yue tue sia kwei ddi mongli alíe. Sía de weie kwei ku lare kor ken cadege age le nà ka kang wei duii cei. Keme ha deng teri ma gel ba ka kor kane sía ku ka mongli. Tène ku kusebur. Guge te bbelegde tà deng sei wade ka kor bang, weica sía de Tène ku kusebur bban ku mùe ka kor pena tem ddi. Mongele seter ku die ne kor mùe ku Kuma kwei de kor laie kuse ku seidan kwei ddi. Ku gwie ku dane ku ne kere te Kuma tej deng sei wade ma er kor kwei sei ma gwal deng de kor de lua ka ker kari; ma kereb deng ne dam ei bbei keme ha deng ne e yue tue sía kwei kumà ma ku kware ku

7. MONGELE KU BBAL KU MA KEN KER KARGE

kaie deng ne le ya.

—Luc 15:16-18: “ba ma pur kusi wei leie mere ka kosong ma lei, ama keme bi ddi. Kor ku teri sage ka ca kusi kerang de ná, ba sei tune kusi yene: ...N e bue ere hab baang, N e yuebi yuene: Baa, n le sía deb deng de kasege ka ca Kuma ddangwa ka geng caie ya kei ddang. N bbanter ku ge e togen ne kwanie karge ddi.” Badi, kor ku ba gwal kwani ye tu sía kwei ná, ba sei dde kusi bur mbet ka cei ddangwa ba sei bi deng de kà pet ya kei ddang.

Ama ka an kà gele ha ná, yue tur sía ku sendekang ddi; kende deng hebel teri be Kumá ddi, ba ma pedem kuse re mbet kwei ka Jésus tu gwani ddi. Kerebe kwei di ma ka ne bei de lar ku yile ya; ba ma di kunà. Ba de semi ama ba ma ddengel kere te Jésus tei ddi. Ba de teri ka kang ama ba ma gwal bbogel ku ddugel kerec ku ma hange kobi ka tu gwani deng ddi. Kasege ndi pia ma lei ka ca sía ku ba mà kang deng ddi. Seidan ma dé ná ka mongeli. Ba mà kang ter kumla ka ca kaale kumla kwei. Kor kane keme deng e de kerebe ka sao, ba e die ma ne keme ku Kuma kwei ya, ama ba di ma ne tégene ka'ka beige bere “ama andege wen de ese kelande jei kei ddang” (Matthieu 23:27).

Pie baale ne sei ei kere te sende deng salere mà kang. Kerá kwen kwen, sía kwen kwen pia teli ku gesi cei ma er di; de tène ku sía ku jogjog mà ka keme deng mongeli. Ma ba ne gese wei dure kusi ka kang ka'ma geli teri deng kebdege pia ba e bbane ddi weica ka sarui wei. —“Keme ku ne hager ka ca Ogekob ku Moise kwei deng ná, ba má base kereb keinde ka kor kere te ka' yue tu naje kage sue ddošë sab. Ma ba ne di makarya ná, sê keme ku dderu Kuma kwani, gwal deng de kubera ku kob ku oge ku ka hebli deng ne kà ku alie caderi deng ne kà ddi ddangwa, ddabi deng de tène ku labe ddang ná se ke kerebe wuje ku e bui cei deng ne e dule ku ca tame deng bbaje bbaje ddi ga.” (Hébreux 10:28-29. Tebange 2 Pierre 2:1-14).

Ma mongelie ne di ma ne kà gele ha ya ná, kubang ku

nleoecei, ela táge Kuma nga jogjog de mongelie nem. Ba bban, ba ma gei ku duu kusi bure mbet ka ca siange kaie, ma ge ne geba ka kusi de kerebe ku sende wei yuebi tu kàlue kaie. Geba ka kusi ma ku banje ku ne age ka Jésus kusi yebi deng yene: “ma ge ne gei ná, ge bbanter ku ddueng kuseng yelan ddeli.” (MARC 1:40-41). Ama ma ge ne ma dde mongelie bbal kertame tame, ma ge ne ma gei kor ende dul kor alie ná kerbe keinde de uje kang ddi bba weica ge ei temar kei deng ku oge gele. — “Weica ka pie ca gware ku sia kwei ná ne temar.” (Rom. 6:23).

KÀ GELE KU CA PERPENDE

Ka kor ha ná 'ka ma gwalenge temar ma ndare age mera de ku ndare deng ddangwa de ku lue sia ku ma ye ne weinde bbei me ba ne e magere kere tei deng kusi. Ma sikusege n wer de kelie ná mongeldege pia wen de laje ku temar te ma age deng kore kei ddang. Dandu ku temar kore di ka ca teber tei jogjog. Kusemía ka lare kor ka sia kai sei heí dde deng teri sage ka ca kà pie ca gware ku sia kwei. Palgie ku kor ku geleter kwei eí kusi ddei ba sen deng ne ba ne seter ku boge tem de Kuma ddi. Ma ba ne gei ku ule Kuma pia ba sei gwal ne ba ne bban ku boge di tem wei gaie di kere ddi; Kuma ku tame ba ma turi deng. Ka'buai kang ka' tame deng sei ma laje wei mùè di ka ca teber tei te humia deng. Kere angere kage deng pia ma yii bà kusi ddi kei ddang. Kàhabe kai ka ba habege de ter gwani ddi deng pia bbanter ku ddu korwle kwei ere tame ddi ddangwa, bban ku udere gele kwei ka an temar ddi kei ddang. Ba gwal maku se sebie ka Kuma cei ná ne kà bbanter lue ddi, weica ne ku kwarengne ne ma nari ka ca.

Kà ka ba ma leloecadege tame, ka ba made teri weicadege deng sei di ma ne suai ya ddangwa, “ku guli” ku terkemde ddi deng pia bbanter ku gebe uji ddi ddang. Ba sei ei tue ma sen he “bue ku keme e bue ka Kuma ku mùè de teri kebi ná ne ka ku le laje teg teg ei.” (Hébreux 10:31).

Ba me kereb tame ne wule pena ba ne ma magere kere tei

8. HEIE KU LUE SIA KWEI

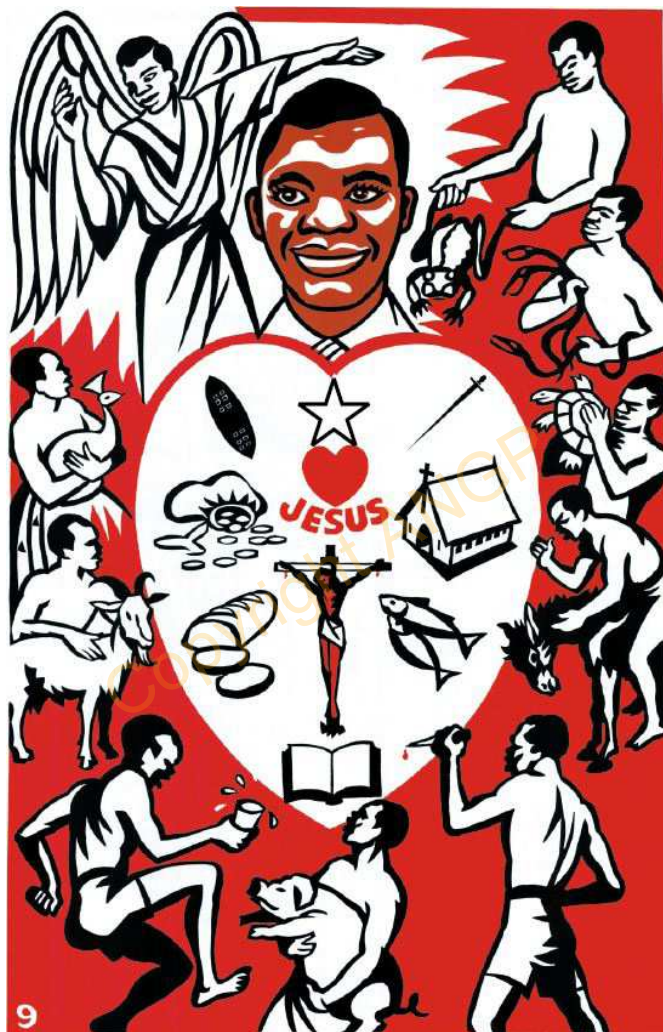
de Kuma bbei, dam ddi ka ca teber tei te temar ama jogjog ba sei gwal ne kà ku bà karge bba. Kela ma hab temar base kumia ku kari mari, hab deng de kerge wei boge deng de kere tege tem de Kuma ddi. Kura kwei ná ne wei pedem ku mùe ker teri kor ku 'ka bban wei habinge. Ka an kà gele ha deng ku lue gîa ku kari mari keî labe de lueloeca' ku Kuma kwei deng sei ma má. Ba ma ddengel kere te bure te Kuma tei deng ne nga jogjog ddi, ama ba ma ddengel ku lue saria ne nui ka mongli ka ku bure sali, ma yebi yene: keng ka'kob wale, agenge kusege ka kuseng ngo cet, erange ka an tua te gag gag germeleng te ka magerde wei ku kwarenge de ka' gwie ka dane deng!" (Matt. 25:41). "Ma ku kuma ne gese be kela ne má ca pena bbei ne ka ne e lue bege saria bbei." (Hebreux 9:27).

KA GELE KU CA CELE

Kà gele ha ma gel ba ku onge kuse Christ ku wari duje ei deng de banga ka ca ka die kuse de ka gese. Ba ir ka ca jang ka an ka die kuse tar tar weica ba ei banga de Jésus Christ kusi. Ba se teri gere re ka ca Jésus Christ, bang ku se tu sibi ku se ddangwa de ku ddue ti ane kura dure djeret kei ddang" (Hébreux 12:1-2), jeb deng de ka tie ku nia de sía gereng se yule sei ma gur deng ka an kerge ku hange di bi 'yule deng.

Seidan de kela kai longé ku onge kuse Christ deng mongli ddeb, ma pedem deng de kerge wei debe deng de Kuma kwani deng kaie ama ka nder pî. Paage kuse, lue lar keini, kerbe ku lue ka ka kelie de siange ka ddang tar tar di ka kang.

Kura eî kejebera sali, weica dane dane sía ma hebel de kerge ka ddang tar tar sei ma eî deng de kuse ka ddang. Ama ku onge kuse Christ ku sende ma sene kerge ku sía ei wei gebe deng ka kusi; ma ba ne ei kerge ku gese ka ca kere te Kuma tei ddoŝe ma ba ne sei hebel kusi ma ku gwie ku kor alîe ya pîa ba seni loe teg dde, weica Kere te Kuma tei de Tene Kusebur ma nine di ka an kerge ku sende. Ka

9. MONGELE KU EI BANGA

ma gwal keme kune im kob de ka ndundu ka kebi ma se deng de kera wei lare de ku onge kuse Christ deng wei debi deng ka an sîa. Ba ma lari de kuse mîa ku ca kese hà. Ama ka kà bbane wei lue kane pena ddi weica ba mà tem de Christ ddangwa sîa de mîa ku ca kese ma dé ka cei ddi kei ddang. Keme kune jeb mongele ku terkemde hà deng de ndasi. Yue kere te pie boge ka keme cei, de nine de terkemde ddi, sua kor de telî ku kà ba ka Christ kai ma tur ddangwa, dane dane de kang ka ma te kusege ka ne Kuma kani deng kege ma ceb Kuma kwani ku sende deng mongeli jemar makarya kei ddang. Kusi tè bbereng ka ca Kere te Jésus tei te yene: “Kor ku kela mà haîuge le dege deng de na ddangwa, ma pur deng de kere te teli beige dag de cadege wei cang ddang nà, kusege e miage. Abernge ddange kusege miage deng weica ke e habe ka ndaje kege ku gwame ka dane bbei....” (Matt. 5:11-12).

Sîa, sîkuse ddoşö “On” deng ma k’le ka ka’ bbane ku lue jemar ma pedem deng de kerge wei dure ku onge kuse Christ deng ka an loeloeca ku Kuma kwei. Ama ka an kusemîa de sebe ku se ne ka e yuenge de ku gwie ha tem yuene “Se wei ne e bura tengelda tar de loeloeca ku Christ le deng loe cada ga. Se ne geleter ddoşö, ne tertîa, ddoşö, ne bagdra ddoşö, ne ere de tu genang ddoşö, ne kob temar ddoşö, ne ndasi ga... de loeloeca ku ba le deng loecada lam ne ka kàa deng pet ka ma la ka e dulce deng ei.” (Rom. 8:35,37). Ba pur ka duje ka Kuma kai pet bei kusi bban ku ire deng weie ka an korwule ka sîa wei dule deng ka ca ka die kuse. Ka deng pîa, ka’ bbange ku oge banga ddang weica Christ ma yà ba kusêda.

Tise ku ne keme kerebe deng alîe ddangwa ma anjel kei ddang. Ku onge kuse Christ hà deng mongeli wen de sebe ku se ddangwa, Tene ku kusebur pîa mà ka kang kei ddang. Tène ku Kuma kwei ku ka cei dane, ku ne kere te Kuma tei deng ma kene yebi tare ku sende ku di kang weica kang ka e oge banga ka ca ka pet gag tebe te heie tege deng ... “Keme ku ne ku oge banga nà, N e ddui ba e lei da ku gele deng yaii ku ka an Paradis te Kuma tei deng.” “Keme ku ne

ei banga nà temar te ca sue e celi kusi ndi ddi bba.” “Keme ku ne ei banga nà, N e bi Manne ku di ka wuse bbei deng, N e bi deng de njegle ku bure kei ddang. Njegle ku bur deng nà, N e kejere kusi ku herua ka ca, kusi ku herua deng nà keme pena pîa e seni ddi, bang ku e onge ngat ne e seni.” “Keme ei banga eî deng de kà lue kang gag teba te oge ngwat nà, N e oge kob ka ca tu nà ka kela kage kei ddang.” “Makarya keme ku ne ei banga nà, N e bogi bedege te bur dden deng ka kusi, N e teie kusi ka an Maktub te gele deng ndi ddi bba ddangwa, N e dure keini ka Baang tami de ka'gwie ka dane kai tamdege ya kei ddang.” “Keme ku ne ei banga nà N e hebeli ma da ku gaje ya ka an ya te Kuma tei te tunge degg, N e ddui ba e mue kang ker teri.” “Keme ku ne ei banga nà, N e ddui ba e mùè deng tem ka ca kaale Kumla kong.” (APOC. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

Gelme lar ku kobi di yulè deng ma gel ba ne ku onge kuse Christ ha deng ne ei lari be Kuma ddang. Ba gei ku teie lari ka kor ku genang teb ddi sei ma le deng de labe de kela ka tîa, ma be deng de Dîme de ka' labe kwei be Kuma.

Wue ker penai de kusa deng ma gel ba ma ku nine kwei ne alîe ddangwa ba ne due belem ddi kei ddang. Ba ma dum kusi de cire ka ddaie ddi, ba ma lei kerage kuberadege ddoşë ka leie ku kelîe ku kwen kwen pîa ddi. Ba ma tei lari ddi, ma dume si kusi ku ne yà te Kuma tei deng de tabe ku sue ddoşë yètu kani ddi, ba se droge de kassere ka sîa ddi ama ba ma lei ka ka' genang ka kura. Mongeli sei hebe ne kor ule Kuma. Ba ma er kor ime kuma ka kusikang dane dane. Ka an korwele ka sîa de ka kura. Ba ma gei ku ule Kuma jemar kor ku ba de keini ddoşë ka an ka'neje kai; ddoşë ka kor wuse weica ba sene geou ne keme ku Kuma kwei ne bbanter ku mue de teri boge deng tem de Kuma base ku uli ddi.

Maktub te kobere di de yule deng ma gel ba Maktub te Kuma tei te ba ma tebere weinde weinde ma hab deng deternue de weie ka ane ddangwa, de gele, de kor alîe, de ka orge ka di ka kor wuse deng ya keî ddang. Te sei hebel

nela lampe ka tu gwani ddangwa ne ndasi te ba ma wari deng de ku bà kwei ddang. Te di bban tem de ka ku de iai ka ka beja weica te wue ku weinde weinde ma ddé gele kwei mà de teri ddangwa, ne ka teri ku ma der bi cemka ddangwa de ku ma pel, pengbbei ne kuderame ku ba ma gwal kusi ka kang ya kei ddang.

Ba gei ku tiye datangele weica ba sene ne baleme ku base datangele ne ka kang ddi. Ma ba ne sene ba ne ane de Christ tem ka kor kama de nine ku herua nà, ba ma pedem ka kà dane ka e die gag germeleng, ka kà keme ma gwalge ddi deng. Ba mera wei daoe de Kuma ddangwa ba di bban tem ma da ku ka besèni ka kob ka ku ma yai yai beja. Keme ha deng ma sendera temar ddi, weica de weie ku Tène ku kusebur kwei deng ne loeloeca ku Kuma kwei eí mongeli teb teb.

KÀ GELE KU CA GWARE

Jésus yene: “On ne ne ku ane de kela ka kama ddangwa, dé gele ddang, wei wei ne ne se sebi ka cang nà, ma ba ne mà pîa ba e gere gee pederag ei.” (Jean 11:25-26). “Wei ne ddengel kere tong be deng de sende ka ca bang ku gwieng deng nà, ha de gele ku gag germeleng deng ddè, ama ba e gebe aneka kor saria deng ddi bba, ba ane ka an temar ger mi ka an gele ddè ddang.” (Jean 5:24). Jemar ba ma be keme ku onge kuse Christ làje ddoşè sule ddi. “Kor ku kusa ka useng deng e oge ku e useng ddi deng boge kusi sugub ddangwa kusa ka mùè pîa e oge ku e mùè ndi ddi boge kusi sugub ya kei ddang nà, ka kor bang nga du kere te ka kejer ka an maktub e ere bban ddab yene: “Gele bi weie ka ca temar ddè... Ai temar, sè humia kome deng ka men ga. Kamà, sè kor kwei ku huje kor deng ka men ga. “Temar benare ne tu sîa ei. Weie ku sîa kwei pîa ne oge kob ddang. Kuma ku ddaa ka eige banga de Kunangda Jésus Christ kusi deng, kura dda ka luenge bi merci.” (1 CORT. 15:54-57).

Keme ku ma nine de Kuma, ku mà di, ma laje temar ddi. Kor ku kor wule kwei ne bban nà, ba e ere de kusemia ma ku

10. MIA KA AN KUSEPARE KU KUBURIE KWEI

gwie Paul ne yé yene: “sue ere mùè Christ nà, keini ma leng, bang ngat ne ka ku kura dul ei.” (Phil. 1:23).

Keme ku Christ kwei ma ddenga kusi wei gwali de teri, ma pur kusi lag lag wei gwale bang ku mà wei cei ka ca datangele wei buri deng teri. Tène ku kusbur sei ma kene yebi kere te Jésus tei yene: “Ddaange seliadege dura buged ddi, senge deng de sebdege ka ca Kuma ddangwa, senge deng de sebdege ka on cang kei ddang. Ka an ya te Baang tei deng nà kor mùè di kan saîsaî; ma nè di makarya ddi na N e yuebege keini tame teg dde. Kor ku on ne mager kor wei cadege dde nà N e gere gebe onge bbei, ya bbei ne kor ku on ne ma kang nà, keng pîa e muen deng kang tem ddang.” (jean 14:1-4). “Keme pena ddengel keini ddi ddangwa, keme pena gwal Kuma ku ddang ku ma le ka be keme ku ba lelocei deng ddi ddang.” (1 Cort. 2:9).

Kor ku Kuma mager ei se ka dane be kang ka ma ei Kunang Jésus Christ ca gwani ka ca kesse nà, kob ku oge wei gaie de cei alîe kang ddi.

Ka sal keme isi ku le laje (Tamar) ha deng nà ka ma gwalenge ka an ka gele ku kob kuba ha deng ka ku ma gele ku gwie ku dane, ku gwie ku Kuma kwei ne kang. Ba ma mer ku lue sia ku hebel ne ku kere dur ka cei deng wei ere di be Kuma. Tène de gele sei dde sikuse ku temar deng sei ma er ka Bang ku gele kwei ma le locei deng, ku ba ma de teri ddangwa mà wei cei kei ddang deng kusi. Kuma imi ka kusi de kurai de kere te gebe ku kua de nue ku kunani de ku kunjeli kwei yene: “kura seddi ei, ge ne kware mùè tame ku kura ku ma nine de terkemde ei; weica ka ku ya ndi ta ti ne ge nine de terkemde ka ca ya nà, N e bogie ka demder kebie bbei, mia ka an kusemîa ku kunani kwei deng...” (Matt. 25:21). Seidan de oge kob ka cei ddi weica “mùè te kela ka ma nine de terkel nde ka Kunang teri tege na di mane ka ku kura dul ya.” (KKC 116:15). “N sei ddengel keme nui ma tè ka dane yane: Kejera jogjog ka an maktub. Kang ka mà ka tu Kunang nà, kusege e mîage ei.” Tène kusebur pîa ye ya ddang yene: “loeteri ei, kusege e mîage ei,

ya bbei ne ke e boge deng de kusege cà ka ca gwie kege lue, ka'luekage ka kura pîa tabege kardege ya kei ddang." (Apoc. 14:13).

Geng ku ma teb "kuderam ku MONGELE kwei," kura dda Kuma uja wei oge mongeli be Bang ku ma leloecai deng, weica nga jogjog ba ma yebie yene: "Kwaneng (Taneng), age kusie beng." (KKG 23:26). Mongeli ku gelia ku ma gel teri deng nà agi be Jésus pengbbei e bie mongale de tène ku herua. Dda mongelie ku kor deng larie wei lui kobi ddi weica: "keme ku ma se sebi ka ca kusi pena ngat nà, ba ne keme damel, ama bang ku ne ma nine ka an kerge ku ternue nà e udere kusi." (KKG. 28:26). Dda kar sîange kaie, sar kusie ka ca ka ka'di ka ca naje "weica ka pie cagware ku sîa kwei deng nà ne temar, ama ka labe ku Kuma ba na ne gele ku gag germeleng ka tu Kunangda Jésus Christ deng." (Rom. 6:23).

Geng ku ei gele kweie be Kuma nà, ima ka ka ge einge deng wia gaa de sebe ku se ddangwa de loeloca kà ka Jésus Christ kusi deng ddang, weica ku gwie Paul ye ka an 2 Timothée 1:12 yene: "... weica bang ku N se sebeng ka cei nà, N seni geou, kuseng pîa di ka cei perere weica ka ku N dde se ka kebi nà, ba de weie bban wei gwame beng gag ane deng ka teba te tonge bbei ei. "Caber kusie de sebe ku se ku kusebur, ula Kuma de Tène ku kusebur, ira ka an loe loeca ku Kuma kwei gwaldeng de Jésus Christ ku ne kerge, kere te sende de gele, Kunang ku gele mera wei gebe onge kela kai deng. Kumla ka ca kermele, Kunang ka ca kunange."

"Bang ku bbanter wange wej kere ke ne bâge ddi ddangwa, de bang ku ane dege base kere te imege cadege ddugé ke e ire deng de kusemîa ka an kusepe kwei deng kei ddang; bang ne Kuma ku pena ngat ddengeler ku ka burenge deng ka tu Jésus Christ kunangda deng, kura debange kusepare ka cei ddangwa, kura ba dula ka ca kela pet ddangwa, kura dda ba bia weie kwei de ku ca tame ceg ceg ddangwa, de jogjog nga ddangwa, de gag germeleng ya kei ddang... Amen..." (Jude 24,25).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc.). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas orações.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la littérature évangélique, des livres et des traités en plus de 538 langues, écrivez à:

Para obter gratuitamente a literatura evangélica, livros e folhetos em mais de 538 línguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de littérature évangélique financée de dons

Missão de literatura Evangélica financiada por doativos

(Reg. No. 1961/001798/08)